

Den 1. maj 2025
FVM 436

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag om ændring af bilag III (forbudslisten) til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2009 om markedsføring og anvendelse af foder (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af bilag III (forbudslisten) til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2009 om markedsføring og anvendelse af foder. Ændringen indfører forbud mod brug af de dele af hampeplanten (*Cannabis sp.*), som kan have så høje niveauer af tetrahydrocannabinol (THC), at disse kan udgøre en risiko for dyr samt for mennesker, der indtager mælk fra dyrene, som har ædt plantedelene. Den Europæiske Fødevarer- og Foder-sikkerhedsautoritet (EFSA) og det tyske forbundsinstitut for risikovurdering (BfR) har vurderet, at der kan være sundhedsmæssige problemer ved anvendelsen af særligt blade, blomster og knopper fra hampeplanten. Forslaget forventes at blive sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 12.-13. maj 2025. Forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet for dyr og mennesker i EU. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af bilag III (forbudslisten) til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2009 om markedsføring og anvendelse af foder.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 6, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 767/2009 om markedsføring og anvendelse af foder.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol. Rådet og Europa-Parlamentet kan udtale sig på baggrund af henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i SCoPAFF, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan udtale sig på baggrund af kvalificeret flertal inden for 2 måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet om sagen. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen

vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på 4 måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Sagen forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 12.-13. maj 2025.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår at tilføje til bilag III (forbudslisten), at fodermidler afledt af hamp med et indhold af cannabidiol (CBD) over 0,0083 pct. eller med et indhold af THC på over 0,3 pct., er forbudt at anvende som foder. Dermed er det kun hampeplanter, der svarer til EU's definition af industrihamp, der som udgangspunkt kan anvendes som foder. I dag er der ingen grænser for THC-indholdet i hamp til foder.

Samtidig indfører Kommissionen et forbud mod anvendelse af alle dele af industrihampeplanten bortset fra frø og stængler. Det skyldes, at disse dele af hampeplanten som forbydes anvendt, indeholder så høje niveauer af THC, at de vurderes at kunne udgøre en risiko for dyr samt for mennesker, der indtager mælk fra dyr, som har ædt plantedelene.

Forslaget forbyder således brug af blomster, knopper og blade fra de nævnte industrihampeplanter som fodermidler. Derved kan blomster, blade o.l. fra industrihamp i fodersammenhæng alene anvendes til fremstilling af fodertilsætningsstoffer. Frø og stængler fra de nævnte hampeplanter må fortsat gerne anvendes som fodermidler, da THC-indholdet er så lavt i disse dele af hampeplanten, at det ikke udgør en risiko for dyr og mennesker. Det er en stramning i forhold til de nuværende regler, hvor reglen alene er, at foder skal være sikkert baseret på en risikovurdering af det konkrete foder.

Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) gav i 2011 en videnskabelig udtalelse om sikkerheden ved brug af hamp som dyrefoder. I sin udtalelse konkluderede EFSA, at brugen af hele hampeplanten anvendt som fodermiddel i dyrefoder ikke er sikker for forbrugeren. EFSA anbefalede, at markedsføring og anvendelse af hampeafledte fodermidler, bortset fra hampefrø, blev begrænset eller forbudt.

I 2015 kom EFSA med en videnskabelig udtalelse om risici for menneskers sundhed i forbindelse med tilstedeværelsen af THC i mælk og andre fødevarer af animalsk oprindelse. EFSA fastsatte i en giftighedsvurdering en grænseværdi¹ for mennesker på 1 µg THC/kg legemsvægt. En undersøgelse fra 2022 udført af det tyske forbundsinstitut for risikovurdering (BfR) har vist, at grænseværdien for mennesker i fodringsforsøg blev overskredet i flere forbrugergrupper, som indtog mælk og mejeriprodukter fra malkekøer, der var fodret med hamp. Der blev samtidig observeret negative effekter på dyrenes sundhed, som følge af fodring med hampeafledte fodermidler. Kommissionens forslag er fremsat for at undgå sådanne negative effekter på dyr og mennesker.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

¹ I form af en akut referencedosis (ARfD). ARfD er et skøn over mængden af et stof i mad eller drikkevand, der kan indtages over en kort periode, normalt under et måltid eller en dag, uden nævneværdig sundhedsrisiko for forbrugeren (JMPR, 2002).

Gældende dansk ret

Forslaget vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have administrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget skønnes endvidere ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

I Danmark kan der med myndighedstilladelse lovligt dyrkes og anvendes hamp i medicinsk eller videnskabeligt øjemed². Det er samtidig – med en myndighedstilladelse – muligt at dyrke industrihamp på friland³. Restprodukter fra industrihampen kan lovligt anvendes til foder, hvis det overholder kravene til foder- og fødevarer sikkerhed.

Reglerne om erhvervsmæssig dyrkning af cannabis med et lavt THC-indhold og om dyrkning af cannabis i medicinsk øjemed henhører under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Efter disse regler er det Lægemiddelstyrelsen, som meddeler tilladelse til dyrkning, mens det – for så vidt angår erhvervsmæssig dyrkning af hamp – er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, som fører kontrol med de tilladte dyrkninger.

Det bemærkes hertil, at Kommissionen hvert år offentliggør de hampesorter, der kan anvendes til dyrkning af industrihamp. Kommissionen har for perioden 2023-27 ændret grænsen for THC-indhold i de tilladte industrihampesorter fra 0,2 pct. til 0,3 pct.⁴. Dette er baggrunden for, at det fremlagte forslag fra Kommissionen til ændring af forbudslisten for foder angiver 0,3 pct. som grænsen for, hvornår hamp må anvendes til foder. Det vil sige, at alene industrihamp kan som udgangspunkt anvendes til foder.

Sundhedsstyrelsen arbejder under inddragelse af bl.a. Lægemiddelstyrelsen på en ændring af lovgivningen om euforiserende stoffer. I arbejdet indgår også overvejelser om en evt. ændring af den nuværende nationale THC-grænse på 0,2 pct. i bekendtgørelsen om euforiserende stoffer således, at grænsen bringes i harmoni med EU's landbrugsstøttereplers THC-grænse på 0,3 pct. I forbindelse med overvejelserne vurderes det bl.a., hvorvidt en sådan ændring vil indebære en risiko for at tillade produkter, som kan bruges som rusmiddel.

I henhold til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø dyrkes der i Danmark ca. 400 hektar med industrihamp primært til vildtafgrøde, fiberfraktionsindustri- og frøproduktion. I de tilfælde, hvor hampeplanterne anvendes til frøproduktion, efterlades hampeplanten med blade og stængler. Dette restprodukt kan i dag fortsat i princippet lovligt anvendes til fodring af dyr under forudsætning af, at det anvendes i små mængder og på en måde, så det er sikkert for dyr og mennesker. Fødevarestyrelsen vurderer dog, at det i praksis ikke er muligt at adskille stængler og blade af hampeplanten ved høst, hvorfor det reelt ikke er muligt blot at anvende stængler (hampehalm) til fodring. Ifølge brancheorganisationerne og Fødevarestyrelsens oplysninger markedsføres der generelt ikke hampeprodukter med indhold af blade og blomster fra hampeplanten som foder i Danmark.

² § 16 i bekendtgørelse om euforiserende stoffer nr. 2446 af 12. december 2021.

³ Bekendtgørelse om euforiserende stoffer nr. 2446 af 12. december 2021, § 4, som omhandler erhvervsmæssig dyrkning af cannabis med et lavt THC-indhold.

⁴ EU-forordning 2022/126 af 7. december 2021 om supplering til Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2021/2115.

Det bemærkes, at dyrkning af medicinsk cannabis foregår under lukkede vækstbetingelser i Danmark, og anvendelse af hampeprodukter, hvor det endelige produkt indeholder over 0,2 pct. THC, ikke er lovligt at anvende til fodring ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets gældende lovgivning.

På baggrund af de beskrevne muligheder for anvendelse af medicinsk cannabis og restprodukter fra industrihamp til foder i henhold til dansk lovgivning, er det Fødevarestyrelsens vurdering, at Kommissionens forslag til ændring af foderlovgivningen vil have en yderst begrænset betydning i Danmark. Flere medlemsstater i EU skønner, at der er en ikke uvæsentlig anvendelse af hamp som fodermiddel på landbrugsbedrifterne. Forslaget vurderes således at kunne øge beskyttelsesniveauet for dyr og mennesker i EU, da det medfører forbud mod anvendelse af visse dele af hampeplanten til foderbrug.

EU-retten har forrang for national ret, hvorfor det vil være EU-grænseværdien, der vil være gældende. Fødevarestyrelsen fører kontrol med, at produkter overholder reglerne i forbudslisten 767/2009 herunder den nye EU-grænseværdi for THC-indhold i foder. Hvis danske virksomheder indkøber hamp fra andre lande tilsigtet foderbrug indeholdende mellem 0,2 og 0,3 pct. THC, vil dette produkt således kunne blive betragtet som værende foder til trods for den nationale lovgivning om euforiserende stoffer. Forslaget er alt andet lige en stramning i forhold til i dag, hvor der ikke eksisterer en grænse for THC-indholdet i foder.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen. Der er ikke modtaget høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter godkendelser af fodertilsætningsstoffer, som ikke giver anledning til betænkeligheder i relation til foder- og fødevarer sikkerheden samt miljø og stemmer imod forslag, hvor der ifølge den videnskabelige rådgivning kan blive tale om et forringet beskyttelsesniveau. EFSA vurderer, at anvendelse af hampeafledte fodermidler, bortset fra hampefrø og stængler, kan udgøre en risiko for dyr og mennesker, og derfor bør begrænses eller forbydes. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.